

РЕШЕНИЕ

№ 17746

гр. София, 23.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 25.04.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Милена Славейкова

ЧЛЕНОВЕ: Антони Йорданов
Мария Бойкинова

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Вихра Попхристова, като разгледа дело номер **1479** по описа за **2025** година докладвано от съдия Мария Бойкинова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Образувано е по касационна жалба на Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ), чрез юрк. Д. Д., срещу решение № 5313 от 08.12.2024 г., постановено по АНД № 5915/2024 г. по описа на Софийски районен съд, 15-ти състав, с което е отменен ЕФ № [ЕГН], с който на основание чл. 187а, ал. 2, т. 3 от Закона за движение по пътищата (ЗДвП), вр. чл. 179, ал. 3б ЗДвП е наложена имуществена санкция на „Транспортер“ ЕООД в размер на 2500 лева, за нарушение по чл. 102, ал. 2 ЗДвП, установено от електронна система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата (ЗП).

В касационната жалба се твърди, че обжалваното решение е неправилно и незаконосъобразно, като постановено в противоречие с материалния закон. Касаторът посочва, че съдът неправилно е приел, че законодателят не е предвидил възможност за ангажиране на административнонаказателната отговорност по чл. 179, ал. 3б ЗДвП с издаването на електронен фиш при условията на чл. 189ж ЗДвП. Посочва, че нормата на чл. 189ж ЗДвП следва да се тълкува систематично, като се отчитат и други текстове на ЗДвП, в които се съдържа регламентация за начина, по който следва да бъдат установявани и санкционирани нарушенията, свързани с неплащането на дължимите пътни такси. Твърди се също така, че следва да се има предвид разпоредбата на чл. 189ж, ал. 7 ЗДвП, в която се съдържа изрична регламентация за електронния фиш за нарушение по чл. 179, ал. 3б ЗДвП. Посочва се също така, че в този смисъл е и

разпоредбата на чл. 167а, ал. 3 ЗДвП, към която препраща разпоредбата на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП, и съгласно която, електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 ЗП създава доклади за всяко установено нарушение по чл. 179, ал. 3-3б ЗДвП, както и тази на чл. 167а, ал. 4 ЗДвП, където изрично е посочено „електронни фишове за нарушения по чл. 179, ал. 3б“. Като допълнителен аргумент в тази насока се посочва и разпоредбата на чл. 187а, ал. 4 и ал. 5 ЗДвП, с която на собственика или на ползвателя на ППС е дадена възможност да се освободи от административнонаказателна отговорност, чрез предоставяне на съответната декларация. В заключение касаторът счита, че електронният фиш е издаден при безспорно установено нарушение по чл. 179, ал. 3б ЗДвП и при спазване на законовите разпоредби. Иска се отмяна на решението и вместо него да бъде постановено друго, с което ЕФ да бъде потвърден.

Ответникът – „Транспортер“ ЕООД, чрез процесуален представител адв. П. Б., в представена молба от 24.04.2025 г. изразява становище за правилност на оспореното решение. Поддържа, че липсва законова разпоредба, предвиждаща възможност за съставяне на ЕФ за нарушение на чл. 179, ал. 3б ЗДвП. Твърди също така, че е нарушен принципа на пропорционалност съгласно чл. 2 б) от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент на Съвета от 17 юни 1999 г.относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури – такса изминат участък, както и размерът на сумата трябва да е базиран на пропътуваното разстояние и на типа превозно средство, съответно санкциите трябва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи. Отделно на това се позовава с изискванията на Регламент 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019 г., в който е предвидено уведомяване на собственика и ползвателя на ППС, за което има действащ договор с доставчик на услуга по електронно събиране на такса за изминатото разстояние, като на собственика или ползвателя се предоставя възможност да заплати дължимата такса в срок от 14 дни от уведомяването и при заплащане на таксата в този срок, не се образува административнонаказателно производство. Претендира разноски по представен списък. Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, XVIII касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК, във вр. чл. 63в ЗАНН, срещу съдебен акт, подлежащ на касационен контрол и от надлежна страна, с правен интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

Съобразно чл. 218 АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни оплаквания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон.

Районният съд е установил от фактическа страна, че на 22.08.2023 г. в 16:20 ч. по път А-6 км 60 + 705, с посока намаляващ километър, който път бил включен в обхвата на платена пътна мрежа, се е движил ППС Специален автомобил МАН 19.320 Ф, с рег. [рег.номер на МПС], собственост на „Транспортер“ ЕООД, ЕИК:[ЕИК], с технически допустима максимална маса 18000, брой оси 2, екологична категория ЕВРО 0, без ремарке, като за същото е установено, че изцяло не е заплатена дължимата пътна такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 ЗП, както и че за процесното ППС няма валидна маршрутна карта или валидна тол декларация за преминаването.

Нарушението е установено с устройство № 10192, представляващо елемент от електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 ЗП, намиращо се на път А-6 км 60 + 705.

Поради това на дружество „Транспортер“ ЕООД е бил издаден Електронен фиш (ЕФ) № [ЕГН] от

06.10.2023 г.

Районният съд е приел писмените доказателства, представени с електронния фиш, приобщени по реда на чл. 283 НПК. За да отмени електронния фиш съдът е приел, че ускорената процедура, чрез издаване на ЕФ, е визирана единствено в разпоредбата на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП, която предвижда издаването на ЕФ в отсъствието на контролен орган и на нарушител само при извършено нарушение по чл. 179, ал. 3 ЗДвП, а не и по чл. 179, ал. 3б ЗДвП, каквото е в случая. Приел е също така, че не е спазена процедурата по ангажиране на административнонаказателната отговорност на дружеството, тъй като съгласно общите правила на ЗАНН, е следвало да се състави АУАН и НП на основание чл. 189е, ал. 1 ЗДвП, а не да се издава ЕФ. Районният съд е приел също така, че е нарушено правото на защита на дружеството, тъй като не е посочено ясно и конкретно мястото на извършване на нарушението, не е посочено конкретно изминатото разстояние, не са посочени сегментите, в които ППС е навлязло. Отделно на това съдът е посочил, че в случая са приложими разпоредбите на Регламент (ЕС) 2020/204, които имат пряко действие, като собственикът на процесния товарен автомобил не е следвало да бъде директно санкциониран, а да му се предостави възможност да заплати дължимата пътна такса за съответния сегмент от пътя. Прието е също така, че е нарушен принципът на пропорционалност, като легалното понятие за „тол такса“ е дадено в чл. 2, б) от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 година относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури - „такса за изминат участък“ означава заплащане на определена сума за превозно средство, което изминава разстояние между две точки от инфраструктурата и е упомената в член 7, параграф 2; размерът на сумата трябва да е базиран на пропътуваното разстояние и на типа превозно средство;“ От понятието се извежда, че дължимите суми се определят според няколко отделни пера, свързани с характеристиките и на превозното средство, и на пътния участък. Условиата и редът за изграждане и функциониране на смесената система за таксуване се определят с наредба на Министерския съвет в съответствие с изискванията на Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г. относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури („Директива 1999/62/ЕО“). Съгласно чл. 9а от посочената Директива „Държавите членки установяват съответен контрол и определят система от наказания, приложими за нарушаване на националните разпоредби, приети по настоящата директива. Те предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането на санкциите. Санкциите трябва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи“. Изложени са доводи, че незаплатената такса в случая е била 0,81 лева и сравнявайки размера на същата с наложеното наказание, е видна несъразмерността на същите.

Като извърши служебно проверка на основание чл. 218, ал. 2 АПК и въз основа на фактите, установени от районния съд, съгласно чл. 220 от АПК, настоящият състав намира, че обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно.

Отговорността на дружеството е ангажирана за нарушение на чл. 102, ал. 2, вр. чл. 179, ал. 3б ЗДвП, който предвижда наказание за собственик на пътно превозно средство от категорията по чл. 10б, ал. 3 ЗП, за което изцяло или частично не е заплатена дължимата такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 ЗП.

В разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 2 ЗП е предвидено за преминаване по платената пътна мрежа въвеждане на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства и такси на база време и на база изминатото разстояние: такса за изминатото разстояние - тол такса за пътни превозни средства по чл. 10б, ал. 3 ЗП; заплащането на тол таксата дава право на едно пътно превозно средство да измине разстояние между две точки от съответния път или пътен

участък, като изминатото разстояние се изчислява въз основа на сбора на отделните тол сегменти, в които съответното пътно превозно средство е навлязло, а дължимите такси се определят въз основа на сбора на изчислените за съответните тол сегменти такси; таксата за изминато разстояние се определя в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство, броя на осите и от екологичните му характеристики и се определя за всеки отделен път или пътен участък.

Съгласно чл. 102, ал. 2 ЗДвП, собственикът е длъжен да не допуска движението на ППС по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, ако за ППС не са изпълнени задълженията във връзка с установяване на размера и заплащане на съответната такса по чл. 10, ал. 1 ЗП, според категорията на ППС.

Безспорно процесното ППС се е движило в обхвата на платена пътна мрежа по път А-6 км 60 + 705, без да е заплатена дължимата пътна такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 ЗП, което е основание за ангажиране на административнонаказателната отговорност на дружеството „Транспортер“ ЕООД, собственик на ППС.

Съгласно чл. 39, ал. 4 ЗАНН, за случаи на административни нарушения, установени и заснети с техническо средство или система в отсъствие на контролен орган и нарушител, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат глоби в размер над необжалвания минимум по ал. 2, за което се издава ЕФ. Следователно за да бъде издаден ЕФ за процесното нарушение по чл. 179, ал. 3б ЗДП, това трябва изрично да е предвидено в ЗДвП. Законодателят е предвидил в разпоредбата на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП възможност за издаване на електронен фиш само и единствено за нарушения на чл. 179, ал. 3 ЗДвП, но не и за нарушения по чл. 179, ал. 3б ЗДвП, поради което издаденият електронен фиш за ангажиране отговорността на нарушителя за извършеното от него административно нарушение следва да бъде отменен само на това основание. В подкрепа на извода, че в разпоредбата на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП не е предвидено да се издава ЕФ за нарушение по чл. 179, ал. 3б ЗДП е и новата редакция на разпоредбата на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП, с която е допълнено, че „При нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б, установено и заснето от електронната система по чл. 167а, ал. 3, може да се издава електронен фиш в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба или имуществена санкция в размер, определен за съответното нарушение“, която е в сила от 13.02.2024 г., ДВ бр. 13 от 2024 г. Следователно към датата на установяване на нарушението не е съществувала възможност за издаването на електронен фиш за това нарушение поради липсата на изрична норма за това.

Съгласно разпоредбата на чл. 189е, ал. 1 и ал. 2 ЗДвП актовете за установяване на административни нарушения по чл. 179, ал. 3 - 3в ЗДвП се съставят от длъжностните лица на службите за контрол по чл. 165, чл. 167, ал. 3 - 3б и чл. 167а ЗДвП съобразно тяхната компетентност (ал. 1), като при установяване на нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б ЗДвП преди съставяне на акт за установяване на административно нарушение, контролните органи уведомяват нарушителя за възможността да заплати таксата по чл. 10, ал. 2 ЗП. Когато актът за установяване на нарушението се съставя в отсъствие на нарушителя, възможността за заплащане на тази такса се предоставя с връчването на акта (ал. 2). Горните разпоредби са допълнителен аргумент, че към момента на извършване и установяване на нарушението по чл. 179, ал. 3б ЗДвП в процесния случай е следвало да се съставя акт за административно нарушение, а не ЕФ.

Неоснователно е възражението в касационната жалба, че издаването на ЕФ може да се извлече от разпоредбата на чл. 167а, ал. 4 ЗДвП, тъй като същата регламентира изграждането и поддържането от АПИ на информационна система, в която се издават и съхраняват докладите по ал. 3 и електронните фишове за нарушения по чл. 179, ал. 3 - 3в ЗДвП. Същото важи и за разпоредбата на чл. 187а, ал. 4 ЗДвП, която предвижда вписаният собственик, съответно

ползвател, да се освобождава от административнонаказателна отговорност по ал. 1 и 2 във връзка с административни нарушения по чл.179, ал. 3 – 3б ЗДвП, ако в срок от 7 дни от връчването на акта за установяване на административно нарушение или ЕФ представи декларация, в която посочи данни за лицето, което е извършило нарушението, и копие от свидетелството му за управление на МПС. Разпоредбата на чл. 187а, ал. 4 от ЗДвП не предвижда изрично издаването на ЕФ за нарушение по чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, а разглежда хипотезите за освобождаване от административнонаказателна отговорност за нарушения по чл. 179, ал. 3 – 3б ЗДвП, за които са издадени ЕФ или са съставени АУАН, без да се конкретизира ЕФ и АУАН за кое от нарушенията се отнасят.

Следователно липсата на изрична законова разпоредба към 23.02.2021 г., предвиждаща възможност за съставяне на ЕФ за нарушение по чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, изключва възможността за съставяне на ЕФ за този вид административни нарушения. Като е издал процесния ЕФ, административнонаказващият орган е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила достатъчно за да обоснове отмяна на електронния фиш.

Неоснователно е и възражението, че наказанието не следва да е съобразено с изискването за съразмерност, тъй като по този начин административнонаказателната отговорност ще остане нереализирана с оглед разпоредбата на чл. 12 ЗАНН. Настоящата съдебна инстанция съобразява и задължителните за националните юрисдикции тълкувателни разяснения по правилното приложение на правото на ЕС, дадени с решението по дело C-61/23 на СЕС, че член 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 година относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури, изменена с Директива 2011/76/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 г., трябва да се тълкува в смисъл, че посоченото в него изискване за съразмерност не допуска система от наказания, която предвижда налагане на глоба или имуществена санкция с фиксиран размер за всички нарушения на правилата относно задължението за предварително заплащане на таксата за ползване на пътната инфраструктура, независимо от характера и тежестта им, включително когато тази система предвижда възможността за освобождаване от административнонаказателна отговорност чрез заплащане на „компенсаторна такса“ с фиксиран размер. При липса на обстоятелства, които позволяват да се направи извод, че санкцията в размер на 2500 лева е пропорционална на характера и тежестта на нарушението, ЕФ подлежи на отмяна и на това основание.

По изложените съображения правилно районният съд е стигнал до извода за незаконосъобразност на обжалвания електронен фиш, поради което е не са налице визираните в касационната жалба основания за неговата отмяна.

При този изход на спора на ответника следва да се присъдят своевременно претендираните разноски.

Воден от горното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд София – град, XVIII касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА срещу решение № 5313 от 08.12.2024 г., постановено по АНД № 5915/2024 г. по описа на Софийски районен съд, 15-ти състав.

ОСЪЖДА Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) да заплати на „Транспортер“ ЕООД сумата в размер на 550 лева, представляваща разноски по делото.

Решението е окончателно.

Председател:

Членове: